

Lag (33) BaOmer și revolta lui Bar Cohva

Ziua aceasta este o zi plină de veselie, fiindcă prilejuiește rememorarea unor obiceiuri și a unor evenimente istorice generatoare de bucurie. Aceasta este a treizeci și treia zi de numărătoare de Omer, adică ziua de 18 Iyyar. Printre altele, ziua aceasta se confundă cu data numită în Mișna *Pros HaAțeret* אָפּוֹרֶת אָפּוֹרֶת, adică ajun de sărbătoare. După ce controversa între înțelepți din Evul Mediu dacă data este 18 Iyyar sau 20 Iyyar nu s-a soldat cu o decizie, Maharal (marele și înțeleptul Rabin din Praga secolului 15, cunoscut drept "părintele tradițiilor așkenaz"), a socotit că data asta trebuie să fie 18 Iyyar și așa țin toți evreii de atunci.

Despre acest eveniment istoric, ne povestește ce s-a întâmplat Talmudul, tractatul Yevamot 62:b. Talmudul ne spune că Rabi Akiva avea 12 000 de perechi de elevi și toți au murit loviți de o epidemie cumplită, fiindcă אָפּוֹרֶת אָפּוֹרֶת אָפּוֹרֶת אָפּוֹרֶת *lo nahagu cavod ze baze* „nu se respectau unul pe celălalt”, iar decesul s-a produs într-o perioadă foarte scurtă și anume din Pesah până în Șavuot. Ceea ce nu apare scris în Talmud este faptul că decesele s-au oprit dintr-o dată, de Lag BaOmer. Pentru prima oară apare scris despre asta într-o carte despre obiceiuri de doliu, apărută în Spania secolului al 12-lea și în care se afirmă că moartea a încetat de *Pros HaAțeret*, adică

(ruguri), în amintirea incendiului care a cuprins casa lui Raşbi în ziua morţii sale. Obiceiul acesta de aprindere de focuri de Lag BaOmer s-a răspândit în special în Israel, în secolul 20. Acolo, pe muntele Meron, sunt aduşi băieţii care au împlinit trei ani fără să fi fost tunşi niciodată pentru a beneficia de prima tunsoare, numită *Halake* אֶלְמֵי מֵרוֹן.

Revolta lui Bar Cochva אֲבִיבָר כּוֹחְבָא mered Bar Cohva

Mişcarea sionistă (atât cea religioasă, cât şi cea laică), a dezvoltat ideea că ziua aceasta este şi un prilej de rememorare a revoltei lui Bar Cohva, care a avut loc în anii 132-135 e.n., chiar dacă istoricii spun că revolta a fost un eşec şi că Bar Cohva a făcut greşeli fatale, ca lider al revoltei împotriva Imperiului Roman, care i-a rezervat o soartă atât de tragică. Numele lui exact este Şim'on Bar Cuzeiva, probabil provenind din numele satului în care s-a născut. Numele de Bar Cohva nu este amintit în nici o sursă contemporană lui. Acest nume apare pentru prima oară în scrierile episcopului Eusebius din Cesaria, care a trăit în jurul anului 300, pe vremea împăratului Constantin şi în cărţile unuia dintre elevii lui, Hieronymus, adică Ieronim, traducătorul Vulgatei (Biblia în latină). Ei au mers pe urmele lui Rabi Akiva, care a fost un admirator a lui Bar Cohva, dăruindu-i un supranume desprins dintr-un citat din Numeri 24:17, „*darach cohav miyaakov*”, אֶלְמֵי מֵרוֹן אֲבִיבָר, adică „o stea va răsări din Yaakov”. Cuvântul „stea” în ebraică este „cohav” אֶלְמֵי, așa că i-au adaptat numele de Bar Cohva אֲבִיבָר כּוֹחְבָא.

În anul 115, pe vremea împăratului Traian, a izbucnit o revoltă a evreilor din diaspora, mai exact din regiunile Egipt, Cipru, Cyrenaica (Libia). Generalii lui au înăbuşit aceste revolte cu multă cruzime. În general atitudinea lui Traian faţă de evrei era foarte ostilă, spre deosebire de atitudinea sa faţă de creştini, mult mai concesivă. Evreii şi-au pus multe speranţe în succesorul lui, Hadrian. Dar şi ele s-au spulberat. Bar Cohva a preluat, probabil, ideea unei revolte de la aceste evenimente, în ciuda experienţei tragice

din ultimul secol. Din probe arheologice rezultă că rebeliunea a fost pregătită vreme îndelungată. Marele *Tana* (înțelept) Yehoşua Ben Hananya i-a avertizat pe inițiatorii revoltei în legătură cu catastrofa care ar putea veni. Dar opoziția acestora față de interdicțiile lui Hadrian, care au inclus interzicerea Brit Mila (circumciziei) și interzicerea Șabatului era mult prea mare. Pentru a descrie revolta în detaliu, voi scrie un articol aparte într-un număr viitor.. Aici voi spune numai că ea a ținut cam trei ani, perioadă în care răzvrătiții au cucerit Ierusalimul și au amenajat un Templu provizoriu, unde au adus chiar și ofrande. Încetul cu încetul, răzvrătiții nu au mai putut ține față legiunilor romane.

Ultima redută a fost orașul Beitar, la 11 km., în sudul Ierusalimului. Romanii au început un asediu de cel puțin trei luni, până când, (cu ajutorul unui trădător, probabil), în vara anului 135 e.n., au cucerit orașul. Luptele au continuat, totuși, prin acțiuni de gherilă. Potrivit tradiției, Beitar a căzut de ziua de Tiș'a (9) BeAv, care, este o zi plină de nenorociri, în care i-a venit și lui Bar Cohva sfârșitul. Potrivit unor surse istorice nu romanii au fost cei care au reușit să-l omoare, ci el a murit mușcat de un șarpe.

Bar Cohva este o personalitate controversată. În primul rând avem scrisori scrise de el în ebraică și în aramaică, multe fiind ordine de luptă transmise generalilor săi. El s-a autonumit „președinte al evreilor”, așa cum făcuseră și primii Hașmonaim. Noi îl mai cunoaștem din cele două Talmudim care îl caracterizează în mod contradictoriu, cât și din unele midrașim. Să subliniem, totuși, faptul că mulți dintre Hazal (înțelepți) l-au admirat . Cel mai renumit este Rabi Akiva care l-a supranumit după Numeri 24:17,, *darach cohav miyaakov*” „o stea va răsări din Yaakov”, așa cum am avut deja prilejul să evidențiem. Lucrul acesta apare în Talmud Yerușalmi, tractatul Taanit 4:68. Aici Rabi Akiva face un joc de cuvinte între Kohav – stea și Kuzeiva – numele lui, spunând că

În versetul acesta din Numeri 24:17 Bil'am face aluzie și la el. Tot în acest Talmud el este admirat, pentru forța fizică uriașă pe care o avea: cunoscut ca „omul-catapultă”, își doboră adversarii aruncând peste aceștia bolovani uriași, sau, în calitate de călăreț, smulgea din goana calului copaci întregi din rădăcini.

Spre deosebire de asta, în Talmud Bavli (babilonian) imaginea lui este negativă. Acolo scrie, între altele, că înțelepții l-au analizat și au ajuns la concluzia că el nu este un Mașiah (mesia) și din cauza asta l-au declarat Mașiah Șeker (mesia fals, sau mesia mincinos), astfel că l-au condamnat în Sanhedrin și l-au executat.

Așadar Bar Cohva rămâne un personaj controversat în istoria și tradiția poporului evreu. Pe de o parte, unii istorici l-au văzut și îl văd și până astăzi drept un erou care a reușit, în condiții aproape imposibile, să reînvie, chiar dacă pentru o perioadă scurtă, aspirațiile de independență politică și religioasă a evreilor din Israel. Pe de altă parte, mulți alți istorici, și atunci și în zilele noastre, văd în Bar Cohva pe cel care a adus poporului evreu cea mai mare catastrofă din istoria sa, ca o consecință a orgoliului și mândriei inadmisibile pe care și le-a permis față de cea mai mare putere militară, politică și economică a epocii. În fond, exilul masiv al poporului evreu a început nu după distrugerea Templului și căderii Ierusalimului, în anul 70 e.n., ci după eșecul colosal al acestei revolte eroice, dar sinucigașe, din anul 135 e.n.

Totuși, istoria nu uită. În amintirea acestui episod de luptă și eroism și de speranțe de reconstruire a Templului, s-a hotărât că ziua aceasta are și o semnificație eroică, astfel că, în memoria acelor luptători și a victoriei (din păcate, efemere) pe care au izbutit-o atunci când Ierusalimul a fost cucerit de ei și când au inițiat un fel de Templu provizoriu, evenimentul rămâne în amintirea tuturor. [În onoarea lor se aprind rugurile, se stă în jurul lor, se organizează jocuri](#)

de tir cu arcul și se opresc toate expresiile de doliu.